

Jarosław Durka

REGIONALNY OŚRODEK DOSKONALENIA NAUCZYCIELI "WOM" w CZĘSTOCHOWIE

Zarys działalności samorządu terytorialnego w Kozięglowach w latach 1990-2015.

Obecna gmina miejsko-wiejska Kozięglowy, wchodząca w skład powiatu myszkowskiego, istnieje od 1990 roku, liczy około 14 tysięcy mieszkańców¹ i zajmuje powierzchnię 161,2 km². Obejmuje: Brzeziny, Glinianą Górę, Cynków, Gniazdów, Koclin, Kozięglowy, Kozięglówki, Krusin, Lgotę Górną, Lgotę Mokrzesz, Lgotę Nadwarcie, Markowice, Miłość, Mysłów, Mzyki, Nową Kuźnicę, Oczko, Osiek, Pińczyce, Postęp, Pustkowie Lgockie, Rzeniszów, Rzeniszów-Łazy, Siedlec Duży, Siedlec Mały, Starą Hutę, Winowno, Wojsławice i Zabijak².

Kozięglowy to miasto z bardzo bogatą tradycją historyczną, sięgającą średniowiecza, a obecna gmina w ciągu minionych 25 lat istnienia coraz częściej korzystała ze swojego dziedzictwa kulturowego. Dlatego istotne jest krótkie przedstawienie tego zagadnienia. Wieś Kozięglowy wymieniano już bardzo wcześniej, najprawdopodobniej w nieistniejącym dziś, obszerniejszym niż zachowane kopie, oryginale kroniki Galla Anonima. Dość dużo wiadomo o czasie władania Kozięglowami przez ród Lisów w XIV i XV wieku. Kozięglowy posiadały potwierdzone prawa miejskie już w 1472 roku³, utraciły je w wyniku restrykcyjnego carskiego ukazu po powstaniu styczniowym w 1870 roku, ponownie uzyskały je w 1950 roku. Historia Kozięglów doczekała się już monografii naukowej autorstwa Józefy Wiśniewskiej⁴ i popularnonaukowej, napisanej przez Leonarda Jagodę i wydanej z dużą starannością przez Stowarzyszenie dla Rozwoju Gminy Kozięglowy⁵. Na temat Kozięglów w czasach istnienia

---

¹ Według danych Narodowego Spisu Powszechnego z 2002 r., zob. *Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań. Powszechny Spis Rolny 2002. Raport z wyników spisów powszechnych. Województwo śląskie*. Red. W. Wiatrak i inni, Katowice 2003, s. 104; *Charakterystyka obszaru Gminy i Miasta Kozięglowy*. W: B. Kłojzy-Karczmarczyk, S. Makoudi J. Mazurek, A. Kucharska, J. Żółtek, *Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy i Miasta Kozięglowy na lata 2008-2011*. Kraków-Kozięglowy 2007, s. 23, <http://www.kozięglowy.bip.net.pl/?a=1735> (dostęp: 5.07.2015 r.).

² *Charakterystyka obszaru Gminy i Miasta Kozięglowy...*, s. 22-23.

³ Lokacja miasta nastąpiła przed 1384 rokiem, zob. J. Wiśniewska, *Geneza powstania miasta Kozięglowy*. W: *Almanach Ziemi Kozięglowskiej 2005*. Red. J. Wiśniewska. Katowice 2005 (dalej: *Almanach 2005*), s. 12; J. Rajman, *Pogranicze śląsko-malopolskie w średniowieczu*. Kraków 2000, s. 114. Zob. też: M. Baliński, T. Lipiński, *Starożytna Polska pod względem historycznym, jeograficznym i statystycznym opisana*. T. II. Warszawa 1844, s. 112-115.

⁴ J. Wiśniewska, *Dzieje miasta i gminy Kozięglowy*. Katowice 1996.

⁵ L. Jagoda, *Kozięglowy i Wolna Wieś Gniazdów*. Kozięglowy 2014.

Księstwa Siewierskiego powstało wybitne opracowanie historyczne pod redakcją Feliksa Kiryka⁶. Pojawiły się też publikacje naukowe o problematyce typowo historycznej⁷, a także opracowania popularnonaukowe poruszające tematykę Koziegłówek i miejscowości wchodzących w skład współczesnej gminy, wydane głównie w krótkim trzytomowym cyklu „Almanach Ziemi Koziegłowskiej”⁸. Opublikowano też opracowanie dotyczące działalności gminy Koziegłowy w okresie międzywojennym, kiedy to funkcjonowała z powodzeniem mimo braku praw miejskich⁹. W czasie PRL samorząd terytorialny we współczesnym

⁶ Zob. choćby: B. Śliwiński, *Dziedzice Koziegłówek*. W: *Siewierz, Czeladź, Koziegłowy. Studia i materiały z dziejów Siewierza i księstwa siewierskiego*. Red. F. Kiryk, Katowice 1994; K. Rymut, *Nazwy wsi i miast dawnego księstwa siewierskiego*. W: *Siewierz, Czeladź, Koziegłowy...*, s. 47-72; F. Kiryk, J. Rejman, *Miasta ziemi siewierskiej*. W: *Siewierz, Czeladź, Koziegłowy...*, s. 297-380; J. Krukowski, *Oświata i szkolnictwo*. W: *Siewierz, Czeladź, Koziegłowy...*, s. 549-596; A. Jaśkiewicz, *Z dziejów sztuki*. W: *Siewierz, Czeladź, Koziegłowy...*, s. 627-694.

⁷ Zob. choćby: M. Antoniewicz, *Znaczenie zamku w Koziegłowach na tle dziejów pogranicza śląsko-malopolskiego w XIV i XV wieku*, „Rocznik Muzeum Okręgowego w Częstochowie”, Historia, 1985, z 1, s. 20-49; J. Laberschek, *Klientela Koziegłowskich i Giebułtowskich herbu Lis od schyłku XIV do końca XV wieku*, „Kwartalnik Historyczny”, 1993, nr 1, s. 59-73; B. Śliwiński, *Lisowie Krzelowscy w XIV-XV w. i ich antenaci*. Gdańsk 1993, s. 16-154; J. Durka, *Żydzi w Koziegłowach*. W: *Almanach Ziemi Koziegłowskiej 2006*. Red. J. Wiśniewska, Katowice 2006 (dalej: *Almanach 2006*), s. 79-90, <https://depot.ceon.pl/handle/123456789/6696> (dostęp: 22.07.2015 r.); tenże, *Trudny rok 1945 na Ziemi Koziegłowskiej i w jej okolicach w świetle sprawozdań rad narodowych*, „Poznańskie Zeszyty Humanistyczne”, T. 19, Poznań 2012, s. 101-115, <https://depot.ceon.pl/handle/123456789/6697> (dostęp: 22.07.2015 r.); tenże, *Oddział Władysława Musialika „Bolesława” w latach 1939–1947. Z dziejów polskiego podziemia niepodległościowego*. W: „Zeszyty Historyczne WiN-u”, Kraków 2005, nr 24, s. 87-102, <http://depot.ceon.pl/handle/123456789/1596> (dostęp: 22.07.2015 r.).

⁸ M. Krzyżanowski, *Koziegłowska OSP do 1945 r.* W: *Almanach 2005*, s. 51-58; J. Wachowski, *Dekanat Koziegłowski*. W: *Almanach 2005*, s. 59-76; T. M. Ł. Ratajczak, *Parafia Mariawicka w Gniazdowie*. W: *Almanach 2005*, s. 97-108; K. Chachulska, *Dzieje Lgoty*. W: *Almanach 2006*, s. 43-66; T. Pakuła-Sosnowska, *Zarys historii Gniazdowa*. W: *Almanach 2006*, s. 67-78; J. Wiśniewska, *900-lecie Koziegłówek*. W: *Almanach 2006*, s. 9-30; tenże, *60 lat LO w Koziegłowach*. W: *Almanach 2006*, s. 115-132; E. Zemła, *Przedszkole w Koziegłowach*. W: *Almanach 2006*, s. 91-96; E. Kluza, *Okupacja hitlerowska w Siedlcu Dużym*. W: *Almanach 2006*, s. 57-72; H. Rychlik, *Rzeniszów w latach okupacji hitlerowskiej*. W: *Almanach Ziemi Koziegłowskiej 2007*. Red. J. Wiśniewska, Katowice 2007 (dalej: *Almanach 2007*), s. 57-72; K. Machura, *90 lat OSP w Pińczycach*. W: *Almanach 2007*, s. 89-92; tenże, *Historia szkoły w Hucie Starej*. W: *Almanach 2007*, s. 93-98; tenże, *Historia i teraźniejszość Pińczyc*. W: *Almanach 2005*, s. 109-118; E. Kluza, *Dzieje wsi Mzyki*. W: *Almanach 2007*, s. 111-122. Na uwagę zasługuje też opracowanie: S. Lech, *65-lecie Liceum Ogólnokształcącego im. Marii Skłodowskiej-Curie w Koziegłowach, Koziegłowy*. Koziegłowy-Bydgoszcz 2011.

⁹ J. Durka, *Samorząd gminy Koziegłowy (1915-1935)*. W: *Almanach 2007*, s. 29-56, <https://depot.ceon.pl/handle/123456789/6695> (dostęp: 22.07.2015 r.). Zob. też: J. Durka, *Przemiany spo-*

rozumieniu nie istniał i został ostatecznie zlikwidowany ustawą o terenowych organach jednolitej władzy państwowej z 20 marca 1950 roku. Odbudowały go dopiero przemiany społeczno-polityczne i gospodarcze w Polsce po 1989 roku. Niedawna historia tego samorządu w Koziegłowach ma już kilka opracowań o charakterze popularnonaukowym, także opublikowanych w cyklu „Almanach Ziemi Koziegłowskiej”¹⁰.

Zmiana ustroju w Polsce w latach 1989-1990 odbywała się pod dużą presją opinii publicznej i przebiegała szybko¹¹. Wolne wybory do organów samorządu były jednym z tematów dyskusji w kręgach opozycji politycznej jeszcze przed rozpoczęciem obrad Okrągłego Stołu¹². Ustawą z dnia 8 maja 1990 roku o samorządzie terytorialnym zerwano z systemem rad narodowych, które funkcjonowały pod ścisłym nadzorem państwa. Ustawa ta ustaliła status gminy, w której mieszkańcy określonego terytorium tworzyli wspólnotę samorządową posiadającą osobowość prawną, a także samodzielność finansową i gospodarczą¹³. Wybory do rad gmin zostały przeprowadzone 27 maja 1990 roku. W Koziegłowach pierwsza inauguracyjna sesja Rady Gminy i Miasta odbyła się 7 czerwca 1990 roku w Miejsko-Gminnym Ośrodku Kultury. Obradom przewodniczył radny senior Romuald Zarychta. Rozpoczęto hymnem państwowym. Radny senior witając zebranych poinformował, że na podstawie art. 37 ustawy z dnia 11 kwietnia 1990 roku, przepisów wprowadzających ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawy o pracownikach samorządowych otwiera I Sesję Rady Gminy i Miasta. Radni przedstawili się podając miejsce zamieszkania, miejsce pracy, wykonywany zawód i wiek. W obecności naczelnika Miasta i Gminy Koziegłowy, prezesa Miejsko-Gminnego Zarządu Ochotniczej Straży Pożarnej, komendanta Posterunku Policji, dyrektora Przedsiębiorstwa „Las”, dyrektora Spółdzielni Spożywczej, dyrektora Banku Spółdzielczego, sołtysów i proboszczów, radni złożyli uroczyste ślubowanie. Rotę ślubowania odczytał radny

---

leczno-polityczne do 1939 roku. W: K. Miroszewski, J. Durka, M. Nita, J. Związek, *Po obu stronach Warty. Zarys dziejów Myszkowa*, Myszków 2010, s. 101-142.

¹⁰ A. Wojewódzka, *Gimnazjum z przyszłością*. W: *Almanach 2005*, s. 35-42; J. Wyleciał, *Liceum przyjazne młodzieży*. W: *Almanach 2005*, s. 43-50; J. Wiśniewska, *Władze samorządowe gminy i miasta*. W: *Almanach 2005*, s. 77-78; I. Musialik, *Gmina z certyfikatem*. W: *Almanach 2006*, s. 31-42; [J. Wiśniewska], *Kto jest Kim w Gminie i Mieście Koziegłowy*. W: *Almanach 2006*, s. 133-170; A. Sojka, *Cynków: szkoła z tradycjami*. W: *Almanach 2007*, s. 99-110; [J. Wiśniewska], *Kto jest Kim w Gminie i Mieście Koziegłowy*. W: *Almanach 2007*, s. 149-168.

¹¹ J. P. Gięrgica, *Polska lokalna we władzy PZPR*, Warszawa 1991, s. 151.

¹² A. K. Piasecki, *Wybory parlamentarne, samorządowe, prezydenckie 1989-2002*, Toruń 2004, s. 129.

¹³ J. P. Gięrgica, *Polska lokalna we władzy...*, s. 151-153.

senior Romuald Zarychta, następnie najmłodszy z radnych Romuald Będkowski odczytał nazwiska radnych, którzy złożyli ślubowanie. Przyjęto informację o stanie budżetu gminy i miasta oraz zakresie mienia, które podlegało przekazaniu gminie. Wybrano przewodniczącego Rady Gminy i Miasta – został nim Stanisław Stal, wybrano delegata do Sejmiku Samorządowego – Włodzimierza Hrapkowicza, podjęto decyzję, że przewodniczący Rady Gminy i Miasta będzie miał dwóch zastępców, ustalono liczbę stałych komisji Rady Gminy i Miasta – powstały wtedy trzy stałe komisje: 1. Gospodarki Komunalnej, Ochrony Środowiska, Prawa i Porządku Publicznego, 2. Rozwoju Gospodarczego, Zopatrzenia, Rolnictwa i Prywatyzacji, 3. Oświaty, Kultury, Zdrowia i Spraw Socjalnych, a także podjęto uchwałę w sprawie powołania osób do sprawowania obowiązków kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Koziegłowach¹⁴.

W dniu 18 czerwca 1990 roku Rada dokonała wyboru burmistrza. Został nim Mirosław Szczęsny, a jego zastępcą Sławomir Matyja. Wybrano też pięcioosobowy Zarząd Gminy i Miasta w składzie: Adam Bańka, Bogdan Fikier, Włodzimierz Hrapkowicz, Zenon Kurzak i Antoni Puszczewicz¹⁵. 2 sierpnia tego roku uchwalono tymczasowy statut gminy, rozpatrzono też wnioski o remont Szkoły Podstawowej w Mysłowie, o naprawienie telefonu w Mzykach, który od miesiąca był zepsuty, pytano też o termin otwarcia sklepów Gminnej Spółdzielni w Gniazdowie, gdyż już w 1987 roku budynek Domu Ludowego w Gniazdowie przekazano Gminnej Spółdzielni w Koziegłowach z przeznaczeniem na sklepy i bibliotekę, proszono o wyegzekwowanie planu rozbudowy szkoły w Lgocie Górnej, rozpatrywano też sprawę budowy gazociągu w Kuźnicy Nowej i wypłat za mleko. Z odpowiedzi burmistrza Mirosława Szczęsnego wynikało, że sytuacja finansowa gminy jest bardzo trudna i nie ma mowy o rozpoczęciu remontów szkół, czy też budowy gazociągu. Deklarował, że inne problemy starano się na bieżąco rozwiązywać. Burmistrz poinformował też o kłopotach finansowych Gminnej Spółdzielni „SCh” w Koziegłowach¹⁶. Sytuacja wymu-

---

¹⁴ Archiwum Urzędu Gminy i Miasta Koziegłowy (dalej: AUGiMK), 0052 Rada Gminy i Miasta, Protokoły z Sesji Rady Gminy i Miasta – kadencja 1990-1994, Spis 17/4, Protokół I Inauguracyjnej Sesji Rady Gminy i Miasta Koziegłowy odbytej w dniu 7 czerwca 1990 r. w godz. 9.00-12.00 w Miejsko-Gminnym Ośrodku Kultury w Koziegłowach i uchwały Rady Gminy i Miasta w Koziegłowach z dnia 7 czerwca 1990 r., k. 1-36.

¹⁵ AUGiMK, 0052 Rada Gminy i Miasta, Protokoły z Sesji Rady Gminy i Miasta – kadencja 1990-1994, Spis 17/4, Protokół z II Sesji Rady Gminy i Miasta Koziegłowy odbytej w dniu 18 czerwca 1990 r. w godz. 9.00-13.00 w Miejsko-Gminnym Ośrodku Kultury w Koziegłowach i uchwały Rady Gminy i Miasta w Koziegłowach z dnia 18 czerwca 1990 r., k. 37-59.

¹⁶ AUGiMK, 0052 Rada Gminy i Miasta, Protokoły z Sesji Rady Gminy i Miasta – kadencja 1990-1994, Spis 17/4, Protokół z III Sesji Rady Gminy i Miasta Koziegłowy odbytej w dniu 3 sierpnia

siła potrzebę zmian kadrowych w samym Urzędzie Miasta i Gminy. Z dniem 1 lipca wszyscy pracownicy otrzymali trzymiesięczne wypowiedzenia umowy o pracę, było to około czterdziestu osób, a planowano zatrudnić tylko około dwudziestu pięciu osób. Na czwartej sesji przyjęto Regulamin Organizacyjny Urzędu Gminy i Miasta w Koziegłowach, ustalono wysokość wynagrodzenia burmistrza i jego zastępcy, zastanawiano się między innymi nad sposobem skutecznego przekazywania informacji mieszkańcom. Podkreślono, że na terenie gminy działają redakcje dwóch czasopism: „Wióry” i „Kurier Gminny”, w związku z tym postanowiono zapraszać dziennikarzy na sesje Rady. Burmistrz poinformował też, że zgodnie z obowiązującymi przepisami, do końca roku Rada Ministrów RP podejmie decyzję co do podziału wspólnych dla miasta i gminy organów lub o połączeniu gminy, wcześniej jednak zaciągnie opinię Sejmiku Samorządowego i Wojewody, a uchwała Rady w tej sprawie stanie się przedmiotem obrad Sejmiku Samorządowego. Rozpoczęto więc dyskusję na temat ewentualnego odłączenia miasta od gminy. Część radnych podkreślała chęć odłączenia miasta, ale ostatecznie wniosek upadł i podjęto uchwałę o połączeniu gminy i miasta. Zmieniono też nazwy czterech ulic, których brzmienia nawiązywały do ideologii komunistycznej¹⁷. Na siódmej sesji Rady Gminy i Miasta w Koziegłowach odbytej w dniu 2 marca 1991 roku ustalono między innymi wysokość diet dla radnych i przewodniczącego Rady za udział w radach; wysokość wynagrodzeń burmistrza, zastępcy burmistrza, skarbnika i sekretarza gminy. Uchwalono wysokość podatków i opłat lokalnych, a także budżet gminy i miasta na 1991 rok¹⁸. W dniu 26 marca 1991 roku, w czasie dyskusji wokół przyjęcia sprawozdania z wykonania budżetu za 1990 rok, podkreślano że Rada Gminy i Miasta działała dopiero pół roku i nie miała wpływu na ustalenie tego budżetu. Burmistrz Szczęsny podczas swojego wystąpienia podkreślił:

„Sytuacja finansowa w roku ubiegłym była niekorzystna, były zaciągane kredyty, by można było wypłacić pobory dla nauczycieli, co poniosło pewne koszty odsetkowe. W roku bieżącym odeszła z budżetu oświata¹⁹ i sytuacja

---

1990 r. w godz. 9.00-11.00 w Miejsko-Gminnym Ośrodku Kultury w Koziegłowach, k. 60-63.

¹⁷ AUGiMK, 0052 Rada Gminy i Miasta, Protokoły z Sesji Rady Gminy i Miasta – kadencja 1990-1994, Spis 17/4, Protokół z IV Sesji Rady Gminy i Miasta Koziegłowy odbytej w dniu 8 września 1990 r. w godz. 9.00-13.45 w Miejsko-Gminnym Ośrodku Kultury w Koziegłowach, k. 89-102.

¹⁸ AUGiMK, 0052 Rada Gminy i Miasta, Protokoły z Sesji Rady Gminy i Miasta – kadencja 1990-1994, Spis 17/5, Protokół nr VII/91 z VII Sesji Rady Gminy i Miasta Koziegłowy odbytej w dniu 2 marca 1991 r. w godz. 9.00-12.00 w Miejsko-Gminnym Ośrodku Kultury w Koziegłowach, k. 1-12.

¹⁹ Prowadzenie szkół podstawowych przeszło obowiązkowych zadań własnych gmin z dniem 1 stycznia 1994 roku. Zob. AUGiMK, 0052 Rada Gminy i Miasta, Protokoły z Sesji Rady Gminy i

finansowa poprawiła się. Jest nadwyżka w wys.[okości – przyp. J. D.] 700 mln. zł²⁰, która z dniem 1 marca oddana została do Banku na procent na okres 3 miesięcy. Nadwyżka ta będzie rozdysponowana w zależności od potrzeb”²¹.

Dwa lata później sytuacja wyglądała zdecydowanie lepiej. Burmistrz Szczęśny podsumowywał:

„W związku z wykonaniem planu dochodów w 108% a dokonanymi wydatkami w 99% została wygospodarowana nadwyżka budżetowa w kwocie 1.398.000 tys. Nadwyżka ta nie jest jeszcze rozdysponowana, jednak Rada wyraziła już zgodę na pewne wydatki (rolnictwo, szkoły). Nadwyżka podzielona będzie w granicach półrocza”²².

I Sesja Rady Gminy i Miasta Koziegłowy II kadencji odbyła się w dniu 2 lipca 1994 roku w Miejsko-Gminnym Ośrodku Kultury w Koziegłowach. Porządek obrad obejmował: zaprezentowanie radnych, złożenie ślubowania, informację o stanie budżetu Gminy i Miasta Koziegłowy, wybór przewodniczącego Rady Gminy i Miasta oraz delegata na Sejmik Samorządowy, wybór burmistrza, wybór wiceprzewodniczących Rady. Przewodniczącym Rady został Stanisław Noszczyk, delegatem do Sejmiku Samorządowego Zenon Kurzak, burmistrzem ponownie Mirosław Szczęśny²³. W skład Zarządu Gminy i Miasta weszli: Jarosław Frączek, Stanisław Oleksiak, Zenon Kurzak, Stanisław Stal, Włodzimierz Hrapkowicz²⁴.

Po wyborach samorządowych w 1998 roku burmistrzem został Sławomir Matyja, który od 1 kwietnia 1989 pracował w Urzędzie Gminy i Miasta Koziegłowy jako zastępca naczelnika, a od czerwca 1990 roku jako zastępca

---

Miasta – kadencja 1990-1994, Spis 17/7, Protokół nr XXVI/93 z XXVI Sesji Rady Gminy i Miasta Koziegłowy odbytej w dniu 21 grudnia 1993 r. w godz. 9.00-10.10 w Miejsko-Gminnym Ośrodku Kultury w Koziegłowach, k. 168-178.

²⁰ Denominacja złotego w stosunku 1 do 10 000 nastąpiła dopiero od 1 stycznia 1995 roku.

²¹ AUGiMK, 0052 Rada Gminy i Miasta, Protokoły z Sesji Rady Gminy i Miasta – kadencja 1990-1994, Spis 17/5, Protokół nr VIII/91 z VIII Sesji Rady Gminy i Miasta Koziegłowy odbytej w dniu 26 marca 1991 r. w godz. 9.00-12.00 w Miejsko-Gminnym Ośrodku Kultury w Koziegłowach, k. 39.

²² AUGiMK, 0052 Rada Gminy i Miasta, Protokoły z Sesji Rady Gminy i Miasta – kadencja 1990-1994, Spis 17/7, Protokół nr XXII/93 z XXII Sesji Rady Gminy i Miasta Koziegłowy odbytej w dniu 29 kwietnia 1993 r. w godz. 9.00-11.30 w Miejsko-Gminnym Ośrodku Kultury w Koziegłowach, k. 59.

²³ AUGiMK, 0052 Rada Gminy i Miasta, Protokoły z Sesji Rady Gminy i Miasta – kadencja 1990-1994, Spis 17/9, Protokół nr I/94 z XIX Sesji Rady Gminy i Miasta Koziegłowy odbytej w dniu 2 lipca 1994 r. w godz. 9.00-11.30 w Miejsko-Gminnym Ośrodku Kultury w Koziegłowach, s. 1-19.

²⁴ AUGiMK, 0052 Rada Gminy i Miasta, Protokoły z Sesji Rady Gminy i Miasta – kadencja 1994-1998, Spis 17/9, Protokół nr II/94 z II Sesji Rady Gminy i Miasta Koziegłowy odbytej w dniu 16 lipca 1994 r. w godz. 9.00-12.30 w Miejsko-Gminnym Ośrodku Kultury w Koziegłowach, s. 28.

burmistrza²⁵. Od 2002 roku burmistrzem Kozięglów, wybranym w wyborach powszechnych, jest Jacek Ślęczka, który w kadencji 1994-2002 był radnym w Radzie Gminy i Miasta.

Tabela nr 1.

Burmistrzowie Gminy i Miasta Kozięglowy w latach 1990-2015.

Mirosław Szczęsny	1990-1998
Sławomir Matyja	1998-2002
Jacek Ślęczka	2002-2015

Przez 25 lat podjęto wiele działań w dziedzinie ekonomicznej, kulturalnej, oświatowej i gospodarczej. Wyraźne przyspieszenie w rozwoju gminy nastąpiło po wejściu Polski do Unii Europejskiej w 2004 roku. Tym samym wiele inwestycji stało się możliwe dzięki pozyskaniu środków unijnych. Władze samorządowe decydowały o strategiach rozwoju i podejmowały inicjatywy rozwijające gminę. Działania, które spełniały oczekiwania mieszkańców, to przede wszystkim inwestycje w infrastrukturę drogową i gospodarczą. Wraz z upływem czasu rola gminy rosła. Początkowo działań własnych wykonywanych przez gminę było piętnaście, a w 1998 roku rozszerzono je do dwudziestu²⁶. Do najważniejszych należą sprawy opieki społecznej i edukacji publicznej²⁷. Zadaniem zleconymi są między innymi: wykonywanie zadań określonych w ustawie z dnia 10 kwietnia 1979 roku o ewidencji ludności i dowodach osobistych, prowadzenie ewidencji działalności gospodarczej, sporządzanie i aktualizacja spisu wyborców (osób uprawnionych do głosowania), obsługa administracyjna i wykonywanie zadań związanych z organizacją i przeprowadzaniem wyborów na obszarze gminy, w związku z wyborami: do Sejmu i Senatu RP, Prezydenta RP, wyborami do Rady Gminy i Miasta, Rady Powiatu i Sejmiku wojewódzkiego, oraz w trakcie referendum ogólnokrajowych²⁸. Od początku istnienia gminy ważnym aspektem była aktywność obywatelska jako forma partycypacji obywateli w działalności samorządu. Jacek Ślęczka,

²⁵ AUGiMK, 0052 Rada Gminy i Miasta, Protokoły z Sesji Rady Gminy i Miasta – kadencja 1998-2002, Spis 35/1, Protokół z drugiej Sesji Rady Gminy i Miasta Kozięglowy odbytej w dniu 7 listopada 1998 r. w godzinach: 9.00-14.30 w Urzędzie Gminy i Miasta w Kozięglowach, k. 26-15.

²⁶ Zob. Dziennik Ustaw 2001, nr 142, poz. 1591.

²⁷ Wywiad przeprowadzony przez autora z burmistrzem Gminy i Miasta Kozięglowy Jackiem Ślęczką i sekretarzem Gminy i Miasta Kozięglowy Krzysztofem Bąkiem z 29 czerwca 2015 roku. Nagranie w archiwum prywatnym autora.

²⁸ Zob. Dziennik Ustaw 2001, nr 142, poz. 1591.

sprawujący od 2002 roku funkcję burmistrza, w wywiadzie jaki udzielił autorowi tego opracowania, podkreślił dużą rolę inicjatyw obywatelskich. Obok sukcesów wymienił też niepowodzenia. Niewątpliwą porażką władz gminy było to, że przez dwudziestopięcioletni okres funkcjonowania brakowało dostatecznie skutecznych rozwiązań problemu rozwoju sieci kanalizacji i infrastruktury sanitarnej. Co prawda władze gminy w ostatnim czasie podjęły decyzję o budowie zlewni Koziegłowy i oczyszczalni ścieków, a następnie przystąpiły do działań realizacyjnych²⁹, to jednak temat ten długo był przedmiotem sporów, także na łamach lokalnych mediów. Zwłaszcza, że działania na rzecz kanalizacji innych miejscowości w gminie podjęto już dużo wcześniej³⁰. W 2010 roku na łamach „Gazety Myszkowskiej” radny Józef Lazar, konkurujący w wyborach samorządowych z Jackiem Ślęczką na stanowisko burmistrza, w artykule zatytułowanym „Szabelka burmistrza Ślęczki czyli dlaczego nie ma kanalizacji w Koziegłowach” atakował:

„Gdyby ilość słów, które padły z ust burmistrza Ślęczki i jego ekipy na temat kanalizacji, przekładała się na długość wybudowanej sieci kanalizacyjnej, gmina Koziegłowy byłaby skanalizowana już kilkakrotnie”³¹.

Problem ten mógł nawet przyczynić się do odwołania burmistrza przez referendum w 2012 roku. W tamtym czasie redaktor „Gazety Myszkowskiej”, Jarosław Mazanek przeprowadził wywiad z jednym z inicjatorów referendum w sprawie odwołania burmistrza, Łukaszem Gawrońskim. Rozmówca redaktora „Gazety Myszkowskiej” podawał przykłady pozytywnych rozwiązań w sąsiednich gminach i atakował urzędującego burmistrza:

„Rozwija się Siewierz, widać zmiany w Poraju. Ta gmina pod rządami nowego wójta od roku przyśpiesza w inwestycjach komunalnych, zwłaszcza

---

²⁹ Wywiad przeprowadzony przez autora z burmistrzem Gminy i Miasta Koziegłowy...

³⁰ Tematem obrad Rady Gminy i Miasta Koziegłowy w latach 90-tych była sprawa budowy kanalizacji w Rzeniszowie. W końcu 1992 roku Rada Gminy i Miasta Koziegłowy udzieliła gwarancji kredytowych Spółce Wodno-Ściekowej w Rzeniszowie na dokończenie budowy oczyszczalni ścieków i kanalizacji sanitarnej dla wsi Rzeniszów. Zob. AUGiMK, 0052 Rada Gminy i Miasta, Protokoły z Sesji Rady Gminy i Miasta – kadencja 1990-1994, Spis 17/6, Protokół nr XIX/92 z XIX Sesji Rady Gminy i Miasta Koziegłowy odbytej w dniu 29 grudnia 1992 r. w godz. 10.00-12.00 w Miejsko-Gminnym Ośrodku Kultury w Koziegłowach, s. 192. Na temat przejęcia budowy tej kanalizacji przez gminę dyskutowano też 9 kwietnia 1996 roku, zob. AUGiMK, 0052 Rada Gminy i Miasta, Protokoły z Sesji Rady Gminy i Miasta – kadencja 1994-1998, Spis 17/11, Protokół nr XV/96 z XV Sesji Rady Gminy i Miasta Koziegłowy odbytej w dniu 9 kwietnia 1996 r. w godz. 10.00-12.45 w sali posiedzeń w Urzędzie Gminy i Miasta Koziegłowy, s. 47-56.

³¹ J. Lazar, *Szabelka burmistrza Ślęczki czyli dlaczego nie ma kanalizacji w Koziegłowach*, „Gazeta Myszkowska” z 18 października 2010 roku, <http://www.gazetamyszkowska.pl/articles/2424> (dostęp: 5.08.2015 r.).

w kanalizację ściekową. A gmina Koziegłowy, pod rządami Ślęczi, jest na szarym końcu jeśli chodzi o pozyskiwanie środków unijnych, tzw. twardych, na inwestycje. W Koziegłowach inwestycje wykonuje się bez logiki, nie po gospodarsku. Znowu porównam do Żarek. W podobnym czasie Żarki i Koziegłowy odnowiły rynek. Tylko Żarki wpieryw wybudowały oczyszczalnię ścieków i skanalizowały całą miejscowość. A my w Koziegłowach nie mamy metra kanalizacji ściekowej”³².

W numerze 23 „Gazety Myszkowskiej”, wydanym 8 czerwca 2012 roku, zarzucono burmistrzowi Ślęcce, że nie wykorzystuje dostatecznie możliwości uzyskania wsparcia finansowego z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego. Władze Koziegłów odpowiedziały publikując w „Biuletynie Nasza Gmina” zestawienie inwestycji realizowanych podczas kadencji Jacka Ślęczi i podając kwoty pozyskanych dofinansowań z funduszy zewnętrznych na ogólną sumę 20 074 959 zł³³. Chociaż referendum, które przeprowadzono 24 czerwca 2012 roku, okazało się nieważne z powodu zbyt niskiej frekwencji, to jednak nie uchroniło to burmistrza od dalszych ataków. Na łamach „Gazety Myszkowskiej” z końca czerwca 2012 roku czytamy:

„Podczas sesji naukowej i dyskusji w Starostwie Powiatowym 25 czerwca, gdzie gośćmi byli najwybitniejsi polscy politycy, jak Tadeusz Mazowiecki i Jerzy Buzek, burmistrz Jacek Ślęcza urwał się niemal na początku spotkania, gdyż śpieszył się na rynek w Koziegłowach (ten bez kanalizacji ściekowej), gdzie orkiestra dęta zagrała mu 100 lat. Debata w starostwie toczyła się wokół roli Polski i miejsca Powiatu Myszkowskiego w Unii Europejskiej. Ale to temat jak widać dla burmistrza Koziegłów nieważny. Wszak dla gminy na inwestycje w infrastrukturę był w stanie pozyskać niecałe 200 zł na mieszkańca, podczas gdy siedzący obok niego Klemens Podlejski, burmistrz Żarek, 2400 zł”³⁴.

Należy zaznaczyć, że jednym z argumentów przeciwko burmistrzowi, ale i członkom Rady Gminy i Miasta, była sprawa zamiaru likwidacji trzech szkół: w Koziegłówkach, Gniazdowie i Siedlcu Dużym³⁵. Oświata to główne zadanie

---

³² J. Mazanek, *Chcemy obnażyć złe rządy w gminie* [Wywiad z Łukaszem Gawrońskim], „Gazeta Myszkowska” z 27 maja 2012 roku, <http://www.gazetamyszkowska.pl/articles/3607> (dostęp: 24.06.2015 r).

³³ *Czy gmina Koziegłowy wykorzystala ten „okres żniw”? – kadencja burmistrza Jacka Ślęczi. Odpowiedź na zarzuty zawarte w Gazecie Myszkowskiej Nr 23 z dn. 08.06.2012.* „Biuletyn Nasza Gmina”, nr 3, czerwiec 2012, s. 4-6.

³⁴ J. Mazanek, *Referendum nieważne, Ślęcza triumfuje*, „Gazeta Myszkowska” z 30 czerwca 2012, <http://www.gazetamyszkowska.pl/articles/3654> (dostęp: 05.08.2015 r.).

³⁵ J. Mazanek, *Chcemy obnażyć złe rządy...; tenże, Wojna oświatowa w Koziegłowach*, „Gazeta Myszkowska” z 11 marca 2012 roku, <http://www.gazetamyszkowska.pl/articles/3494> (dostęp:

własne, finansowane z budżetu. Według burmistrza subwencja jaką gmina otrzymywała z budżetu państwa była w olbrzymiej dysproporcji w stosunku do rzeczywistych kosztów utrzymania placówek oświatowych. Mimo to gmina inwestowała w bazę lokalową i dydaktyczną, podjęto inwestycje w zakresie termomodernizacji obiektów szkolnych. Sytuację ekonomiczną, mimo niżu demograficznego, unormowano³⁶. Gmina od 1 września 2005 roku stała się także organem prowadzącym Liceum Ogólnokształcące. Widząc potrzebę utrzymania szkolnictwa średniego na terenie Koziegłówek, nie chciano dopuścić do likwidacji tej szkoły w perspektywie kolejnych lat i odejść od długiej tradycji istnienia szkolnictwa średniego w Koziegłówkach, które poza funkcją oświatową zawsze zapełniało treścią życie kulturalne gminy. Już w następnym roku przystąpiono do niezbędnych remontów w lokalach liceum³⁷. To, że gmina stała się organem prowadzącym szkołę ponadgimnazjalną, jest rzadką sytuacją w Polsce. Władze Koziegłówek osiągnęły w tej sprawie porozumienie ze Starostwem Powiatowym w Myszkowie³⁸.

Dobrym podsumowaniem 25-letniego okresu jest opis kilku inwestycji ostatnich lat. Przedstawiciele władz gminy Koziegłowy podkreślają budowę infrastruktury sportowej i rekreacyjnej, obiektów sportowych przy szkołach, budowę orlików, ścieżek rowerowych, biegowych, a ostatnio także konnych. Ważną inwestycją zasługującą na uznanie jest rewitalizacja miasta Koziegłowy. Pierwszą zauważalną zmianą jest poprawa wizerunku Rynku w Koziegłówkach. Z targowiska, którego wygląd nie był zbyt estetyczny i na pewno nie można było mówić, że to dobra wizytówka miasta, uczyniono miejsce gdzie można przyjść i odpocząć, spotkać się ze znajomymi. Natomiast samo targowisko wybudowano na obrzeżach miasta³⁹. Zarzuca się jednak, że rewitalizacji rynku nie towarzyszyło wybudowanie pod nim sieci kanalizacyjnej⁴⁰. Drugim elementem

---

05.08.2015 r.); tenże, *Szkoły zostają. Referendum też*, „Gazeta Myszkowska” z 4 kwietnia 2012 roku, <http://www.gazetamyszkowska.pl/articles/3533> (dostęp: 05.08.2015 r.); tenże, *Ślęczka wystraszył się referendum*, „Gazeta Myszkowska” z 24 lutego 2012 roku, <http://www.gazetamyszkowska.pl/articles/3488> (dostęp: 05.08.2015 r.).

³⁶ Wywiad przeprowadzony przez autora z burmistrzem Gminy i Miasta Koziegłowy Jackiem Ślęczką...

³⁷ S. Lech, *65-lecie Liceum...*, s. 14-15.

³⁸ B. Kolasa, *Jak radni zdecydowali*, „Nasza Gmina” Biuletyn Informacyjny Urzędu Gminy i Miasta Koziegłowy, nr 6, kwiecień 2006, s. 4.

³⁹ *Gmina szuka pieniędzy*, „Nasza Gmina” Biuletyn Informacyjny Urzędu Gminy i Miasta Koziegłowy, nr 3, sierpień 2005, s. 3; W. Chrapek, *Targowisko gminne przy ulicy Kościuszki*, „Nasza Gmina” Biuletyn Informacyjny Urzędu Gminy i Miasta Koziegłowy, nr 6, kwiecień 2006, s. 4.

⁴⁰ J. Mazanek, *Nie boję się wygrać* [Wywiad z kandydatem na burmistrza Gminy i Miasta Koziegłowy Grzegorzem Sikorskim], „Gazeta Myszkowska” z 13 października 2014 roku, <http://www.gazetamyszkowska.pl/articles/4603> (dostęp: 5.08.2015 r.).

jest odbudowywany właśnie po kilkudziesięciu latach niebytu pałac biskupów w Koziegłowach. Inwestycja ta ma podnieść jeszcze bardziej atrakcyjność miasta w oczach mieszkańców, ale także przybywających gości. Z jednej strony pomieszczenia pałacu mają służyć rozszerzeniu bazy lokalowej przedszkola, z drugiej na terenie pałacu przewidziano izby historii i tradycji, mające wyeksponować wartości kulturowe, z których koziegłowanie są dumni, szczególnie długą i bogatą historię sięgającą średniowiecza. W dalszej perspektywie, według zapewnień władz gminy, pałac może stać się siedzibą regionalnego muzeum. W przyszłości władze miasta mają też zamiar wykorzystać pozostałości ruin zamku koziegłowskiego zarówno do celów turystycznych, rekreacyjnych, ale także dydaktycznych. Według burmistrza Ślęczi przeszkodą jest kwestia własności gruntów, należących obecnie do skarbu państwa. Jednak jak informował: „władze powiatowe i wojewódzkie czynią wysiłki na rzecz komunalizacji tych terenów. [...] Koziegłowy mają łączyć historię i tradycję ze współczesnością”⁴¹.

Do dużych inwestycji gminnych, na które w ostatnich latach uzyskano największe wsparcie finansowe z różnych źródeł należą:

- rewitalizacja rynku w Koziegłowach – ponad 1mln 700 tys. zł;
- budowa kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami w miejscowości Postęp – ponad 2 mln 500 tys. zł;
- przebudowa dróg gminnych, np. 595055S i 595074S w Koziegłowach – ponad 1 mln. 700 tys. zł;
- przebudowa dróg w Rzeniszowie – prawie 2 mln. zł;
- odbudowa drogi w Koziegłówkach – ul. Lipowa – 1 mln 600 tys. zł;
- przebudowa dróg gminnych ul. Wylągi i ul. Słoneczna w Koziegłowach i Siedlcu Dużym – ponad 2mln. 400 tys. zł;
- budowa stacji uzdatniania wody na ujęciu wody w Koziegłowach – ponad 1 mln zł;
- termomodernizacja budynku szkoły w Koziegłowach – ponad 1mln 300 tys. zł;
- rewitalizacja pałacu biskupów – ponad 5 mln 200 tys. zł;
- budowa centrum rekreacyjnego w Koziegłowach – zaplecza turystycznego Jury Krakowsko-Częstochowskiej – ponad 1 mln 500 tys. zł;
- budowa oczyszczalni ścieków wraz z infrastrukturą w Koziegłowach 4 mln zł i z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska ponad 7 mln zł⁴².

---

⁴¹ Wywiad przeprowadzony przez autora z burmistrzem Gminy i Miasta Koziegłowy Jackiem Ślęczką...

⁴² Na podstawie informacji udzielonych autorowi przez Urząd Gminy i Miasta w Koziegłowach w dniu 31 lipca 2015 roku.

W czasie 25-letniego okresu funkcjonowania samorządu terytorialnego w Koziegłowych obserwujemy systematyczny wzrost zarówno dochodów, jak i wydatków w budżecie gminy. Świadczy to o rozwoju tej społeczności lokalnej, systematycznym wzroście dochodów, ale i podejmowanych nowych inwestycjach.

Tabela nr 2.

Wykonanie dochodów i wydatków budżetowych Gminy i Miasta Koziegłowy w latach 1990-2014⁴³.

⁴³ AUGiMK, 0052 Rada Gminy i Miasta, Protokoły z Sesji Rady Gminy i Miasta – kadencja 1990-1994, Spis 17/5, Sprawozdanie opisowo-analityczne z wykonania budżetu Gminy i miasta Koziegłowy za 1990 rok, s. 49; AUGiMK, 0052 Rada Gminy i Miasta, Protokoły z Sesji Rady Gminy i Miasta – kadencja 1990-1994, Spis 17/6, Sprawozdanie opisowo-analityczne z wykonania budżetu Gminy i Miasta Koziegłowy za 1991 rok, s. 84-85; AUGiMK, 0052 Rada Gminy i Miasta, Protokoły z Sesji Rady Gminy i Miasta – kadencja 1990-1994, Spis 17/7, Sprawozdanie opisowo-analityczne z wykonania budżetu Gminy i Miasta Koziegłowy za 1992 rok s. 83-84; AUGiMK, 0052 Rada Gminy i Miasta, Protokoły z Sesji Rady Gminy i Miasta – kadencja 1994-1998, Spis 17/8, Sprawozdanie opisowo-analityczne z wykonania budżetu Gminy i Miasta Koziegłowy za 1993 rok s. 65; AUGiMK, 0052 Rada Gminy i Miasta, Protokoły z Sesji Rady Gminy i Miasta – kadencja 1994-1998, Spis 17/10, Sprawozdanie opisowo-analityczne z wykonania budżetu Gminy i Miasta Koziegłowy za 1994 rok s. 54-55; AUGiMK, 0052 Rada Gminy i Miasta, Protokoły z Sesji Rady Gminy i Miasta – kadencja 1994-1998, Spis 17/11, Sprawozdanie opisowo-analityczne z wykonania budżetu Gminy i Miasta Koziegłowy za 1995 rok s. 105-106; AUGiMK, 0052 Rada Gminy i Miasta, Protokoły z Sesji Rady Gminy i Miasta – kadencja 1994-1998, Spis 17/13, Sprawozdanie opisowo-analityczne z wykonania budżetu Gminy i Miasta Koziegłowy za 1996 rok s. 136-139; AUGiMK, 0052 Rada Gminy i Miasta, Protokoły z Sesji Rady Gminy i Miasta – kadencja 1998-2002, Spis 35/2, Sprawozdanie z wykonania budżetu Gminy i Miasta Koziegłowy za 1998 rok s. 274-279; AUGiMK, 0052 Rada Gminy i Miasta, Protokoły z Sesji Rady Gminy i Miasta – kadencja 1998-2002, Spis 35/5, Sprawozdanie z wykonania budżetu Gminy i Miasta Koziegłowy za 1999 rok s. 294-297; AUGiMK, 0052 Rada Gminy i Miasta, Protokoły z Sesji Rady Gminy i Miasta – kadencja 1998-2002, Spis 35/6, Sprawozdanie roczne z wykonania budżetu Gminy i Miasta Koziegłowy za 2000 rok s. 181-184; AUGiMK, 0052 Rada Gminy i Miasta, Protokoły z Sesji Rady Gminy i Miasta – kadencja 1998-2002, Spis 35/8, Sprawozdanie roczne z wykonania budżetu Gminy i Miasta Koziegłowy za 2001 rok s. 219-221. Sprawozdania roczne z wykonania budżetu za lata 2002-2014 znajdują się w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy i Miasta Koziegłowy, <http://www.kozieglowy.bip.net.pl/?c=20> (dostęp: 5.08.2015 r.), zob. Sprawozdanie roczne z wykonania budżetu Gminy i Miasta Koziegłowy za 2002 rok [brak numeracji stron]; Sprawozdanie roczne z wykonania budżetu Gminy i Miasta Koziegłowy za 2003 rok, s. 2-3; Sprawozdanie roczne z wykonania budżetu Gminy i Miasta Koziegłowy za 2004 rok, s. 4; Sprawozdanie roczne z wykonania budżetu Gminy i Miasta Koziegłowy za 2005 rok, s. 5; Sprawozdanie roczne z wykonania budżetu Gminy i Miasta Koziegłowy za 2006 rok, s. 5; Sprawozdanie roczne z wykonania budżetu Gminy i Miasta Koziegłowy za 2007 rok, s. 5; Sprawozdanie roczne z wykonania budżetu Gminy i Miasta Koziegłowy za 2008 rok, s. 4; Sprawozdanie roczne z wykonania budżetu Gminy i Miasta Koziegłowy za 2009 rok, s. 7; Sprawozdanie roczne z wykonania budżetu Gminy i Miasta Koziegłowy za 2010, s. 7-9; Sprawozdanie nr 1 Burmistrza Gminy

Rok	Dochody	Wydatki	Nadwyżka/deficyt
1990	8 344 646 000	7 897 344 000	447302000
1991	12 647 587 000	11 353 205 000	1294382000
1992	16 337 313 000	14 938 932 000	1398381000
1993	26 763 979 000	23 678 711 000	3085268000
1994	29 262 355 000	29 711 966 000	-449611000
1995 ¹	4 183 423	3 848 783	334640
1996	7 769 955	7 875 273	-105318
1997	11 153 354	11 126 708	26646
1998	12 163 938	12 219 402	-55464
1999	12 745 627	12 627 312	118315
2000	13 543 590	13 655 593	-112003
2001	14 437 950	13 795 272	642678
2002	16 188 101	15 803 921	384180
2003	16 101 630	16 171 947	-70317
2004	18 225 858	18 639 167	-413309
2005	20 836 714	19 298 297	1538417
2006	25 405 421	25 189 738	215683
2007	31 472 773	31 936 960	-464187
2008	32 891 174	31 394 328	1496846
2009	34 833 374	37 500 447	-2667073
2010	35 646 643	39 787 358	-4140715
2011	38 263 036	41 131 369	-2868333
2012	40 223 603	37 767 729	2455874

i Miasta Koziegłowy z dnia 31 maja 2012 r. Sprawozdanie roczne z wykonania budżetu Gminy i Miasta Koziegłowy za 2011 rok, s. 8-10; Sprawozdanie nr 1.2013 Burmistrza Gminy i Miasta Koziegłowy z dnia 26 marca 2013 r. z wykonania budżetu Gminy i Miasta Koziegłowy za 2012 rok wraz z informacją o stanie mienia według stanu na dzień 31 grudnia 2012 roku, s. 8-9; Sprawozdanie nr 1/2014 Burmistrza Gminy i Miasta Koziegłowy z dnia 27 marca 2014 r. z wykonania budżetu Gminy i Miasta Koziegłowy za 2013 rok wraz z informacją o stanie mienia według stanu na dzień 31 grudnia 2013 roku, s. 8-10; Sprawozdanie Burmistrza Gminy i Miasta Koziegłowy z dnia 26 marca 2015 r. w sprawie przebiegu wykonania budżetu za 2014 rok, s. 7-11.

2013	45 558 806	45 355 117	203689
2014	49 663 417	55 462 722	-5799305

Zdaniem obecnie urzędującego burmistrza rozwój gminy Koziegłowy w ciągu ostatnich 25 lat był możliwy za sprawą kilku czynników: mądrej działalności urbanistycznej i planistycznej, wyważonej wysokości podatków i opłat lokalnych, tworzenia dobrego klimatu dla rozwoju mikro i średniej przedsiębiorczości. Idąc tym tokiem rozumowania, kolejne działania władz mają koncentrować się na podniesieniu bezpieczeństwa wokół trasy DK-1, ale także wykorzystaniu obecności tej trasy dla rozwoju gminy w przyszłości. Zwłaszcza, że na terenie gminy już istnieją duże zakłady rolno-spożywcze i wytwórnia wód mineralnych, co podnosi potencjał Koziegłów. Tematy Rynku i wykorzystania trasy DK-1 pojawiły się w toku kampanii wyborczej 2014 roku. Kandydat na stanowisko burmistrza, związany z Sojuszem Lewicy Demokratycznej Grzegorz Sikorski, zarzucał burmistrzowi Ślęczce między innymi:

„Planowanie jest chaotyczne i doraźne. Jak wspomniany rynek – choć bardzo ładny, ale wymagający w przyszłości rozbiórki. Nie widać koncepcji rozwoju przestrzennego gminy i mimo że gmina ma plany zagospodarowania przestrzennego – sprawiają one wrażenie dokumentów zrobionych tylko dla formalności. Nie ma stref przygotowanych do promowania, jako miejsce osiedlania się nowych mieszkańców. Słabo przygotowana i promowana spójna przestrzeń pod nowe inwestycje, które można by przyciągnąć do gminy choćby poprzez atrakcyjność komunikacyjną i kluczową rolę dla powiatu myszkowskiego. To duża szansa, ale niewykorzystana przez Koziegłowy”⁴⁴.

Mimo tych zarzutów, burmistrzowi Jackowi Ślęczce udało się przekonać do siebie wyborców. Wybrany po raz kolejny na swoje stanowisko w pierwszej turze wyborów samorządowych, uzyskał ponad 68% głosów. Urzędujący od kilkunastu lat burmistrz jest zwolennikiem jeszcze większego usamodzielnienia samorządów. Jego zdaniem czynnikami ograniczającymi działania gmin są przepisy uniemożliwiające swobodne dysponowanie gruntem i przejmowanie gruntów stanowiącymi własność skarbu państwa, przeszkodą dla gminy są bardzo restrykcyjne przepisy prawa budowlanego, ale także zbytne rozdrobnienie gospodarstw⁴⁵.

Niewątpliwie 25 lat istnienia samorządu terytorialnego umożliwiło zrealizowanie wielu lokalnych inwestycji w Koziegłowach. Władze gminy poddawane

⁴⁴ J. Mazanek, *Nie boję się wygrać...*

⁴⁵ Wywiad przeprowadzony przez autora z burmistrzem Gminy i Miasta Koziegłowy Jackiem Ślęczką...

ocenie mieszkańców, realizowały projekty istotne z punktu widzenia wspólnoty samorządowej, co w przypadku centralnego zarządzania gminami raczej nie byłoby możliwe. Krytyka działań władz samorządowych jest w warunkach demokratycznych zjawiskiem normalnym i pożądanym, stanowi bowiem rodzaj kontroli społecznej nad poczynaniami władz samorządowych. Ważnym argumentem przemawiającym za istnieniem samorządów w takiej formie jak obecnie jest budowanie społeczeństwa obywatelskiego, wspólnej odpowiedzialności za podejmowane decyzje i świadomości mieszkańców, że mają wpływ na wiele rzeczy w wielu obszarach. W Kozięgłowach zwraca uwagę wysoka frekwencja w wyborach sołeckich. Istotnym elementem jest aktywne funkcjonowanie stowarzyszeń, które starają się integrować mieszkańców i włączać coraz to nowe osoby do dziania na rzecz lokalnej społeczności. Stowarzyszeniami działającymi w Kozięgłowach są: Towarzystwo Przyjaciół Rzeniszowa, Grupa Inicjatywna – Krąg Europejski, Stowarzyszenie dla Rozwoju Gminy Kozięgłowy, Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Wsi Markowice, Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Wsi Winowno, Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne Sołtysów Gminy i Miasta Kozięgłowy, Stowarzyszenie „Nasza Wieś” w Siedlcu Duży, Stowarzyszenie dla Pińczyc, Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Wsi Kozięgłówki „Nowa Karta”⁴⁶.

Gmina i Miasto Kozięgłowy w ciągu ostatnich 25 lat miały tylko trzech burmistrzów, co świadczy o dużej stabilności władzy wykonawczej. Systematyczny wzrost dochodów i wydatków informuje o rozwoju gminy, a także o coraz większym zakresie działań należących do władz samorządowych. Realizacja tych zadań nie byłaby możliwa bez zaangażowania podmiotów gospodarczych, stowarzyszeń i mieszkańców gminy, współpracujących z kolejnymi burmistrzami i Radą Gminy i Miasta.

---

⁴⁶ Wykaz stowarzyszeń działających na terenie Gminy i Miasta Kozięgłowy, <http://www.kozieglowy.pl/kategorie/stowarzyszenia> (dostęp: 5.08.2015 r.).

SUMMARY

Jarosław Durka

Outline of the activities of local government in Kozięgłowy between the years 1990-2015

Kozięgłowy is a town with a rich historical tradition. The commune known today exists since 1990 and has a population of around 14 thousand inhabitants. During 25 years of its existence, the office of the Mayor was held by: Mirosław Szczęsny, Sławomir Matyja and Jacek Ślęczka. Similarly to other Polish communes, Kozięgłowy has a track record of successful investments, especially in revitalisation of the urban centre and modernisation of school buildings. Yet the local authorities of Kozięgłowy are also facing some difficulties, such as the lack of sufficient funds for education or the lack of properly developed sewerage network, the latter being particularly acute for the residents. Nonetheless, the functioning of the local government in Kozięgłowy fosters the development of associations and civil society.

ANEKS

Radni wybrani w wyborach samorządowych w 1990 roku⁴⁷:

Adam Bańka, Tadeusz Bańka, Romuald Będkowski, Bogdan Fikier, Jarosław Frączek, Włodzimierz Hrapkowicz, Zofia Jakubczyk, Mirosław Kaim, Zenon Kurzak, Wiesław Macherzyński, Jerzy Machura, Sławomir Matyja, Stanisław Matyja, Jerzy Niedbała, Stanisław Oleksiak, Edward Piotrowski, Antoni Puszczewicz, Mirosław Sendal, Ryszard Sikora, Piotr Sobota, Stanisław Stal, Henryk Stodółkiewicz, Tadeusz Tomczyk, Marian Szmukier, Grażyna Wyląg, Romuald Zarychta, Bogusław Zenderowski.

Radni wybrani w wyborach samorządowych w 1994 roku⁴⁸.

Adam Bańka, Maria Czerwik, Tadeusz Ćwik, Bogdan Fikier, Jarosław Frączek, Marek Grabiszewski, Włodzimierz Hrapkowicz, Zofia Jakubczyk, Henryk Kciuk, Stanisław Kurzak, Zenon Kurzak, Wiesław Macherzyński, Jerzy

---

⁴⁷ Na podstawie: AUGiMK, 0052 Rada Gminy i Miasta, Protokoły z Sesji Rady Gminy i Miasta – kadencja 1990-1994, Spis 17/4, Protokół I inauguracyjnej Sesji Rady Gminy i Miasta Kozięgłowy..., Lista obecności radnych na Sesji w dniu 7 czerwca 1990 r., k. 6.

⁴⁸ AUGiMK, 0052 Rada Gminy i Miasta, Protokoły z Sesji Rady Gminy i Miasta – kadencja 1994-1998, Spis 17/9, Protokół nr I/94 z XIX Sesji Rady Gminy i Miasta Kozięgłowy odbytej w dniu 2 lipca 1994 r. w godz. 9.00-11.30 w Miejsko-Gminnym Ośrodku Kultury w Kozięgłowach, s. 22.

Machura, Jerzy Niedbała, Stanisław Noszczyk, Stanisław Nowak, Stanisław Oleksiak, Franciszek Puszczewicz, Marek Puszczewicz, Stanisław Stal, Henryk Stodółkiewicz, Marian Szmukier, Józef Wawrzyniak, Romuald Zarychta.

Radni wybrani w wyborach samorządowych w 1998 roku⁴⁹

Stanisław Bajan, Antoni Bielecki, Bogdan Fikier, Bogusława Frączek, Aldona Gocyła, Zofia Jakubczyk, Zdzisław Królicki, Stanisław Kurzak, Witold Kurzak, Zenon Kurzak, Joanna Lula, Marian Łabuś, Wiesław Macherzyński, Sławomir Matyja, Halina Nawrot, Jerzy Niedbała, Stanisław Oleksiak, Stanisław Przywojski, Marek Puszczewicz, Rafał Stasikowski, Jan Szał, Jacek Ślęczka.

Radni wybrani w wyborach samorządowych w 2002 roku i ich komitety wyborcze⁵⁰:

Janusz Stefan Bednarczyk	Komitet Wyborczy Wyborców Ruch Obywatelski Lokalna Alternatywa – „Rola”,
Marian Będkowski	Komitet Wyborczy Wyborców Ruch Obywatelski Lokalna Alternatywa – „Rola”,
Antoni Marek Bielecki	Komitet Wyborczy Wyborców Ruch Obywatelski Lokalna Alternatywa – „Rola”,
Stanisław Błoński	Komitet Wyborczy Stowarzyszenia dla Rozwoju Gminy Koziegłowy,
Zbigniew Mieczysław Cesarz	Koalicyjny Komitet Wyborczy Sojusz Lewicy Demokratycznej – Unia Pracy,
Jan Figarski	Komitet Wyborczy Wyborców Ziemi Gniazdowskiej,
Aldona Gocyła	Komitet Wyborczy Wyborców Bezpartyjna – Aldona,
Leonard Jagoda	Komitet Wyborczy Stowarzyszenia dla Rozwoju Gminy Koziegłowy,
Zofia Maria Jakubczyk	Komitet Wyborczy Wyborców „Mała Ojczyzna Jutra”,
Antoni Kawka	Komitet Wyborczy Wyborców „Wspólne Dobro”,
Joanna Jadwiga Kołodziejczyk	Koalicyjny Komitet Wyborczy Sojusz Lewicy Demokratycznej – Unia Pracy,

⁴⁹ AUGiMK, 0052 Rada Gminy i Miasta, Protokoły z Sesji Rady Gminy i Miasta – kadencja 1998-2002, Spis 35/1, Protokół z pierwszej Sesji Rady Gminy i Miasta Koziegłowy odbytej w dniu 29 października 1998 r. w godzinach: 9.00-12.15 w Urzędzie Gminy i Miasta w Koziegłowach, k. 1-15.

⁵⁰ Na podstawie informacji Państwowej Komisji Wyborczej: <http://wybory2002.pkw.gov.pl/grada/gw1/w24/p2409/g240902/index.html> (dostęp: 23.07.2015 r.).

Bożena Małgorzata Konopka	Komitet Wyborczy Wyborców „MZYKI”,
Zenon Kurzak	Komitet Wyborczy Wyborców Strażacy Rzeniszów – Krusin „PRZYMIERZE”,
Stanisław Oleksiak	Koalicyjny Komitet Wyborczy Sojusz Lewicy Demokratycznej – Unia Pracy,
Andrzej Szóstak	Komitet Wyborczy Wyborców Niezależni w Nowej Kuźnicy.

Radni wybrani w wyborach samorządowych w 2006 roku i ich komitety wyborcze⁵¹.

Wiesław Łabuś	Komitet Wyborczy Polskiego Stronnictwa Ludowego,
Leszek Gruchała	Komitet Wyborczy Stowarzyszenie dla Rozwoju Gminy Koziegłowy,
Leonard Jagoda	Komitet Wyborczy Stowarzyszenie dla Rozwoju Gminy Koziegłowy,
Zofia Maria Jakubczyk	Komitet Wyborczy Wyborców Mała Ojczyzna Jutra,
Zdzisława Jasik	Komitet Wyborczy Wyborców WSPÓLNOTA,
Mirosława Wiktoria Juda	Komitet Wyborczy Wyborców WSPÓLNE DOBRO),
Kazimierz Marian Kapuściak	Komitet Wyborczy Wyborców Mieszkańców Lgoty Mokresz,
Joanna Kołodziejczyk	Komitet Wyborczy Stowarzyszenie dla Rozwoju Gminy Koziegłowy,
Bożena Konopka	Komitet Wyborczy Stowarzyszenie dla Rozwoju Gminy Koziegłowy,
Józef Robert Lazar	Komitet Wyborczy Wyborców WYBIERZMY ROZWÓJ,
Antoni Łuszczyk	Komitet Wyborczy Stowarzyszenie dla Rozwoju Gminy Koziegłowy,
Mieczysława Paliga	Komitet Wyborczy Stowarzyszenie dla Rozwoju Gminy Koziegłowy,
Krzysztof Pluciński	Komitet Wyborczy Stowarzyszenie dla Rozwoju Gminy Koziegłowy,
Jacek Sławomir Sularz	Komitet Wyborczy Wyborców WYBIERZMY ROZWÓJ,
Roman Waś	Komitet Wyborczy Wyborców WYBIERZMY ROZWÓJ.

⁵¹ Na podstawie informacji Państwowej Komisji Wyborczej: <http://wybory2006.pkw.gov.pl/kbw/wynikiRadaGminy6ff.html?jdn=240902#wybrani> (dostęp: 23.07.2015 r.).

Radni wybrani w wyborach samorządowych w 2010 roku i ich komitety wyborcze⁵².

Marcin Jan Będkowski	Komitet Wyborczy Stowarzyszenie dla Rozwoju Gminy Koziegłowy,
Damian Mateusz Cesarz	Komitet Wyborczy Wyborców Sławomira Matyi Wybierz Przyszłość,
Andrzej Cwanek	Komitet Wyborczy Wyborców Sławomira Matyi Wybierz Przyszłość,
Jan Figarski	Komitet Wyborczy Wyborców Ziemi Gniazdowskiej Jan,
Mirosław Adam Flak	Komitet Wyborczy Stowarzyszenie dla Rozwoju Gminy Koziegłowy,
Leszek Stanisław Gruchała	Komitet Wyborczy Stowarzyszenie dla Rozwoju Gminy Koziegłowy,
Leonard Jagoda	Komitet Wyborczy Stowarzyszenie dla Rozwoju Gminy Koziegłowy,
Kazimierz Marian Kapuściak	Komitet Wyborczy Stowarzyszenie dla Rozwoju Gminy Koziegłowy,
Joanna Jadwiga Kołodziejczyk	Komitet Wyborczy Stowarzyszenie dla Rozwoju Gminy Koziegłowy,
Bożena Małgorzata Konopka	Komitet Wyborczy Stowarzyszenie dla Rozwoju Gminy Koziegłowy,
Krzysztof Antoni Machura	Komitet Wyborczy Stowarzyszenie dla Rozwoju Gminy Koziegłowy,
Krzysztof Piotr Pluciński	Komitet Wyborczy Stowarzyszenie dla Rozwoju Gminy Koziegłowy,
Dariusz Zbigniew Stuła	Komitet Wyborczy Wyborców Sławomira Matyi Wybierz Przyszłość,
Jacek Sławomir Sularz	Komitet Wyborczy Wyborców Sławomira Matyi Wybierz Przyszłość,
Marian Antoni Szmukier	Komitet Wyborczy Wyborców „Moje Miasto Koziegłowy”,
Roman Krzysztof Waś	Komitet Wyborczy Stowarzyszenie dla Rozwoju Gminy Koziegłowy.

⁵² Na podstawie informacji Państwowej Komisji Wyborczej: <http://wybory2010.pkw.gov.pl/geo/pl/240000/240902.html#tabs-3> (dostęp: 23.07.2015 r.).

Radni wybrani w wyborach samorządowych w 2014 roku i ich komitety wyborcze⁵³.

Jadwiga Danuta Balińska	Komitet Wyborczy Wyborców Gmina dla Wszystkich,
Marcin Jan Będkowski	Komitet Wyborczy Stowarzyszenie dla Gminy Koziegłowy,
Damian Mateusz Cesarz	Komitet Wyborczy Stowarzyszenie dla Gminy Koziegłowy,
Zenon Jarecki	Komitet Wyborczy Wyborców Nasz Postęp,
Joanna Jadwiga Kołodziejczyk	Komitet Wyborczy Stowarzyszenie dla Gminy Koziegłowy,
Bożena Małgorzata Konopka	Komitet Wyborczy Stowarzyszenie dla Gminy Koziegłowy,
Antoni Łuszczuk	Komitet Wyborczy Stowarzyszenie dla Gminy Koziegłowy,
Andrzej Okularczyk	Komitet Wyborczy Polskiego Stronnictwa Ludowego,
Grzegorz Antoni Pietrzyk	Komitet Wyborczy Wyborców Jedność Wsi,
Krzysztof Piotr Pluciński	(Komitet Wyborczy Stowarzyszenie dla Gminy Koziegłowy,
Grażyna Renata Sitek	Komitet Wyborczy Wyborców Gmina dla Wszystkich,
Monika Magda Skrobarczyk	Komitet Wyborczy Wyborców Wspólna Gmina Koziegłowy,
Dariusz Zbigniew Stuła	Komitet Wyborczy Stowarzyszenie dla Gminy Koziegłowy,
Marian Antoni Szmukier	Komitet Wyborczy Wyborców Nasza Gmina Koziegłowy,
Andrzej Stanisław Szóstak	Komitet Wyborczy Wyborców Gmina dla Wszystkich.

⁵³ Na podstawie informacji Państwowej Komisji Wyborczej: <http://wybory2014.pkw.gov.pl/pl/wyniki/gminy/view/240902> (dostęp: 23.07.2015 r.).

Bibliografia

Źródła archiwalne

Archiwum Urzędu Gminy i Miasta Kozięgłowy

Rada Gminy i Miasta, Protokoły z Sesji Rady Gminy i Miasta

Archiwum prywatne Jarosława Durki

Nagranie wywiadu przeprowadzonego przez autora z burmistrzem Gminy i Miasta Kozięgłowy Jackiem Ślęczką i sekretarzem Gminy i Miasta Kozięgłowy Krzysztofem Bąkiem z 29 czerwca 2015 r.

Źródła drukowane

„Dziennik Ustaw” 2001, nr 142, poz. 1591.

Prasa

„Biuletyn Nasza Gmina” 2012

„Gazeta Myszkowska” 2010, 2012, 2014

„Nasza Gmina” Biuletyn Informacyjny Urzędu Gminy i Miasta Kozięgłowy 2005, 2006

Opracowania

Antoniewicz M. (1985), *Znaczenie zamku w Kozięgłowach na tle dziejów pogranicza śląsko-małopolskiego w XIV i XV wieku*, „Rocznik Muzeum Okręgowego w Częstochowie”, Historia, z 1.

Baliński M., Lipiński T. (1844), *Starożytna Polska pod względem historycznym, jeograficznym i statystycznym opisana*, T. II, Warszawa.

Chachulska K. (2006), *Dzieje Lgoty*, [w:] *Almanach Ziemi Kozięgłowskiej 2006*, red. J. Wiśniewska, Katowice.

Durka J. (2005), *Oddział Władysława Musialika „Bolesława” w latach 1939–1947. Z dziejów polskiego podziemia niepodległościowego*, „Zeszyty Historyczne WiN-u”, nr 24.

Durka J. (2006), *Żydzi w Kozięgłowach*, [w:] *Almanach Ziemi Kozięgłowskiej 2006*, red. J. Wiśniewska, Katowice.

Durka J. (2007), *Samorząd gminy Kozięgłowy (1915 – 1935)*, [w:] *Almanach Ziemi Kozięgłowskiej 2007*, red. J. Wiśniewska, Katowice.

Durka J. (2012), *Trudny rok 1945 na Ziemi Kozięgłowskiej i w jej okolicach w świetle sprawozdań rad narodowych*, „Poznańskie Zeszyty Humanistyczne”, T. 19.

Georgica J. P. (1991), *Polska lokalna we władzy PZPR*, Warszawa.

Jagoda L. (2014), *Kozięgłowy i Wolna Wieś Gniazdów*. Kozięgłowy.

Jaśkiewicz A. (1994), *Z dziejów sztuki*, [w:] *Siewierz, Czeladź, Kozięgłowy. Studia i materiały z dziejów Siewierza i księstwa siewierskiego*, red. F. Kiryk, Katowice.

Kiryk F., Rejman J. (1994), *Miasta ziemi siewierskiej*, [w:] *Siewierz, Czeladź, Kozięgłowy. Studia i materiały z dziejów Siewierza i księstwa siewierskiego*, red. F. Kiryk, Katowice.

Kluza E. (2006), *Okupacja hitlerowska w Siedlcu Dużym*, [w:] *Almanach Ziemi Kozięgłowskiej 2006*, red. J. Wiśniewska, Katowice.

- Kluza E. (2007), *Dzieje wsi Mzyki*, [w:] *Almanach Ziemi Kozięgłowskiej 2007*, red. J. Wiśniewska, Katowice.
- Krukowski J. (1994), *Oświata i szkolnictwo*, [w:] *Siewierz, Czeladź, Kozięgłowy. Studia i materiały z dziejów Siewierza i księstwa siewierskiego*, red. F. Kiryk, Katowice.
- Krzyżanowski M. (2005), *Kozięgłowska OSP do 1945 r.*, [w:] *Almanach Ziemi Kozięgłowskiej 2005*, red. J. Wiśniewska, Katowice.
- Laberschek J. (1993), *Klientela Kozięgłowskich i Giebułtowskich herbu Lis od schyłku XIV do końca XV wieku*, „Kwartalnik Historyczny”, nr 1.
- Lech S. (2011), *65-lecie Liceum Ogólnokształcącego im. Marii Skłodowskiej-Curie w Kozięgłowach*, Kozięgłowy, Kozięgłowy-Bydgoszcz.
- Machura K. (2005), *Historia i terażniejszość Pińczyc*, [w:] *Almanach Ziemi Kozięgłowskiej 2005*, red. J. Wiśniewska, Katowice.
- Machura K. (2007), *90 lat OSP w Pińczycach*, [w:] *Almanach Ziemi Kozięgłowskiej 2007*, red. J. Wiśniewska, Katowice.
- Machura K. (2007), *Historia szkoły w Hucie Starej*, [w:] *Almanach Ziemi Kozięgłowskiej 2007*, red. J. Wiśniewska, Katowice.
- Miroszewski K., Durka J., Nita M., Związek J. (2010), *Po obu stronach Warty. Zarys dziejów Myszkowa*, Myszków.
- Musialik I. (2006), *Gmina z certyfikatem*, [w:] *Almanach Ziemi Kozięgłowskiej 2006*, red. J. Wiśniewska, Katowice.
- Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań. Powszechny Spis Rolny 2002. Raport z wyników spisów powszechnych. Województwo śląskie* (2003), red. W. Wiatrak i inni, Katowice.
- Pakuła-Sosnowska T. (2006), *Zarys historii Gniazdowa*, [w:] *Almanach Ziemi Kozięgłowskiej 2006*, red. J. Wiśniewska, Katowice.
- Piasecki A. K. (2004), *Wybory parlamentarne, samorządowe, prezydenckie 1989 – 2002*, Toruń.
- Rajman J. (2000), *Pogranicze śląsko-małopolskie w średniowieczu*, Kraków.
- Ratajczak T. M. Ł. (2005), *Parafia Mariawicka w Gniazdowie*, [w:] *Almanach Ziemi Kozięgłowskiej 2005*, red. J. Wiśniewska, Katowice.
- Rychlik H. (2007), *Rzeniszów w latach okupacji hitlerowskiej*, [w:] *Almanach Ziemi Kozięgłowskiej 2007*, red. J. Wiśniewska, Katowice.
- Rymut K. (1994), *Nazwy wsi i miast dawnego księstwa siewierskiego*, [w:] *Siewierz, Czeladź, Kozięgłowy. Studia i materiały z dziejów Siewierza i księstwa siewierskiego*, red. F. Kiryk, Katowice.
- Sojka A. (2007), *Cynków: szkoła z tradycjami*, [w:] *Almanach Ziemi Kozięgłowskiej 2007*, red. J. Wiśniewska, Katowice.
- Śliwiński B. (1993), *Lisowie Krzelowscy w XIV – XV w. i ich antenaci*, Gdańsk.
- Śliwiński B. (1994), *Dziedzice Kozięgłów*, [w:] *Siewierz, Czeladź, Kozięgłowy. Studia i materiały z dziejów Siewierza i księstwa siewierskiego*, red. F. Kiryk, Katowice.
- Wachowski J. (2005), *Dekanat Kozięgłowski*, [w:] *Almanach Ziemi Kozięgłowskiej 2005*, red. J. Wiśniewska, Katowice.

Wiśniewska J. (1996), *Dzieje miasta i gminy Kozięłowy*, Katowice.

Wiśniewska J. (2005), *Geneza powstania miasta Kozięłowy*, [w:] *Almanach Ziemi Kozięłowskiej 2005*, red. J. Wiśniewska, Katowice.

Wiśniewska J. (2005), *Władze samorządowe gminy i miasta*, [w:] *Almanach Ziemi Kozięłowskiej 2005*, red. J. Wiśniewska, Katowice.

Wiśniewska J. (2006), *60 lat LO w Kozięłowach*, [w:] *Almanach Ziemi Kozięłowskiej 2006*, red. J. Wiśniewska, Katowice.

Wiśniewska J. (2006), *900-lecie Kozięłówek*, [w:] *Almanach Ziemi Kozięłowskiej 2006*, red. J. Wiśniewska, Katowice.

Wiśniewska J. (2006), *Kto jest Kim w Gminie i Mieście Kozięłowy*, [w:] *Almanach Ziemi Kozięłowskiej 2006*, red. J. Wiśniewska, Katowice.

Wiśniewska J. (2007), *Kto jest Kim w Gminie i Mieście Kozięłowy*, [w:] *Almanach Ziemi Kozięłowskiej 2007*, red. J. Wiśniewska, Katowice.

Wojewódzka A. (2005), *Gimnazjum z przyszłością*, [w:] *Almanach Ziemi Kozięłowskiej 2005*, red. J. Wiśniewska, Katowice.

Wyleciał J. (2005), *Liceum przyjazne młodzieży*, [w:] *Almanach Ziemi Kozięłowskiej 2005*, red. J. Wiśniewska, Katowice.

Zemła E. (2006), *Przedszkole w Kozięłowach*, [w:] *Almanach Ziemi Kozięłowskiej 2006*, red. J. Wiśniewska, Katowice.

Strony internetowe

Charakterystyka obszaru Gminy i Miasta Kozięłowy (2007), [w:] B. Kłojzy-Karczmarczyk, S. Makoudi J. Mazurek, A. Kucharska, J. Żółtek, *Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy i Miasta Kozięłowy na lata 2008 – 2011*. Kraków-Kozięłowy, <http://www.kozielowy.bip.net.pl>

www.kozielowy.bip.net.pl

www.kozielowy.pl

wybory2002.pkw.gov.pl

wybory2006.pkw.gov.pl

wybory2010.pkw.gov.pl

wybory2014.pkw.gov.pl